

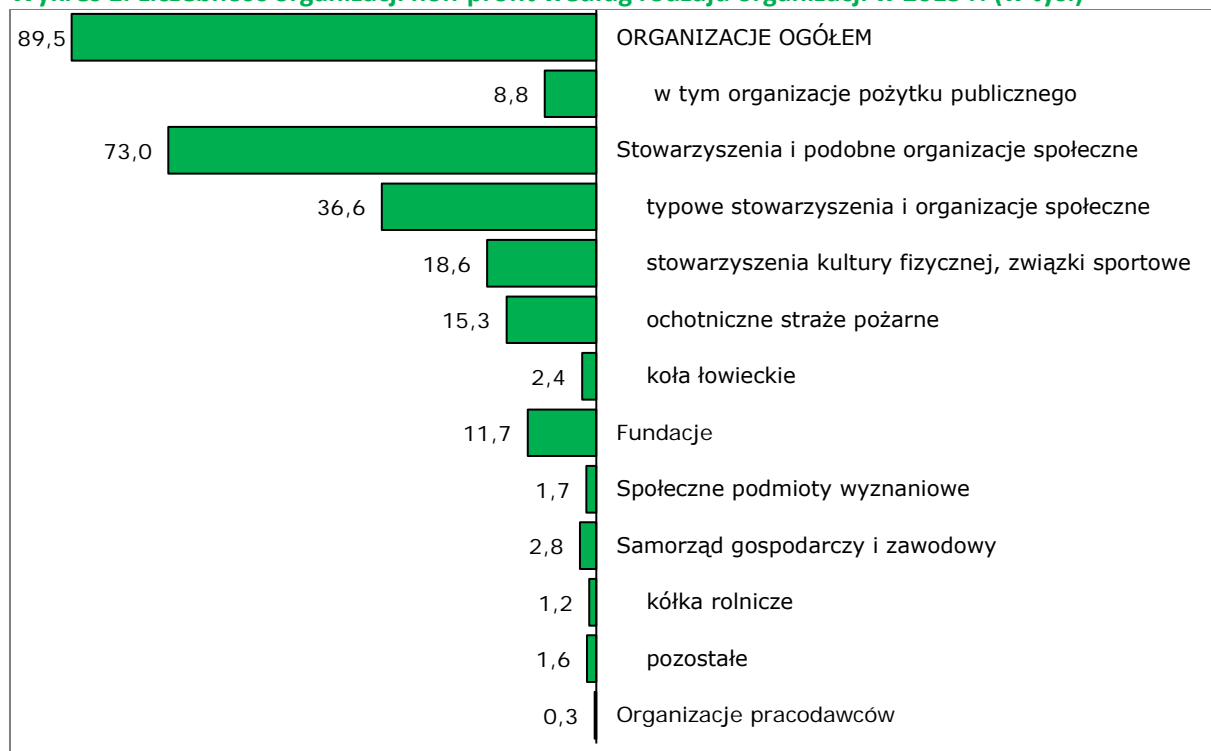
Współpraca organizacji non-profit z innymi podmiotami w 2015 r.

W 2015 r. 89% spośród 89,5 tys. stowarzyszeń, fundacji oraz organizacji samorządu gospodarczego, zawodowego i organizacji pracodawców podejmowało współpracę z innymi podmiotami. Współpraca, polegająca na kooperacji z innymi organizacjami non-profit, była mniej popularna (56%) niż z sektorem publicznym (82%), ale bardziej niż z komercyjnym (35%).

Liczba organizacji non-profit w Polsce

W 2015 r. w Polsce działało 89,5 tys. stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych, fundacji oraz organizacji samorządu gospodarczego, zawodowego i organizacji pracodawców, o 6 tys. (5%) więcej niż w 2013 r.

Wykres 1. Liczebność organizacji non-profit według rodzaju organizacji w 2015 r. (w tys.)

Wśród omawianych organizacji zdecydowanie dominowały stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne. Stanowiły one aż 82% wszystkich badanych podmiotów non-profit. Na kolejnej pozycji pod względem udziału w całej zbiorowości znalazły się fundacje (13%), a następnie - organizacje samorządu gospodarczego i zawodowego (3%), społeczne podmioty wyznaniowe (2%), a na samym końcu zdecydowanie najmniej liczne

organizacje pracodawców (0,3%). Stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne są najbardziej zróżnicowaną zbiorowością podmiotów non-profit. Jej największą część stanowią podmioty wchodzące w skład typowych stowarzyszeń i organizacji społecznych, których udział w całej badanej zbiorowości wyniósł 41%. Następne w kolejności pod tym względem były stowarzyszenia kultury fizycznej i związki sportowe (21%) oraz ochotnicze straże pożarne (13%). Natomiast zdecydowanie najmniejszym udziałem charakteryzowały się koła łowieckie (3%). Drugą również dosyć zróżnicowaną zbiorowość stanowiły organizacje samorządu gospodarczego i zawodowego. Charakterystyczną w ich ramach grupą były kółka rolnicze, których udział w zbiorowości wyniósł 1% ogółu organizacji.

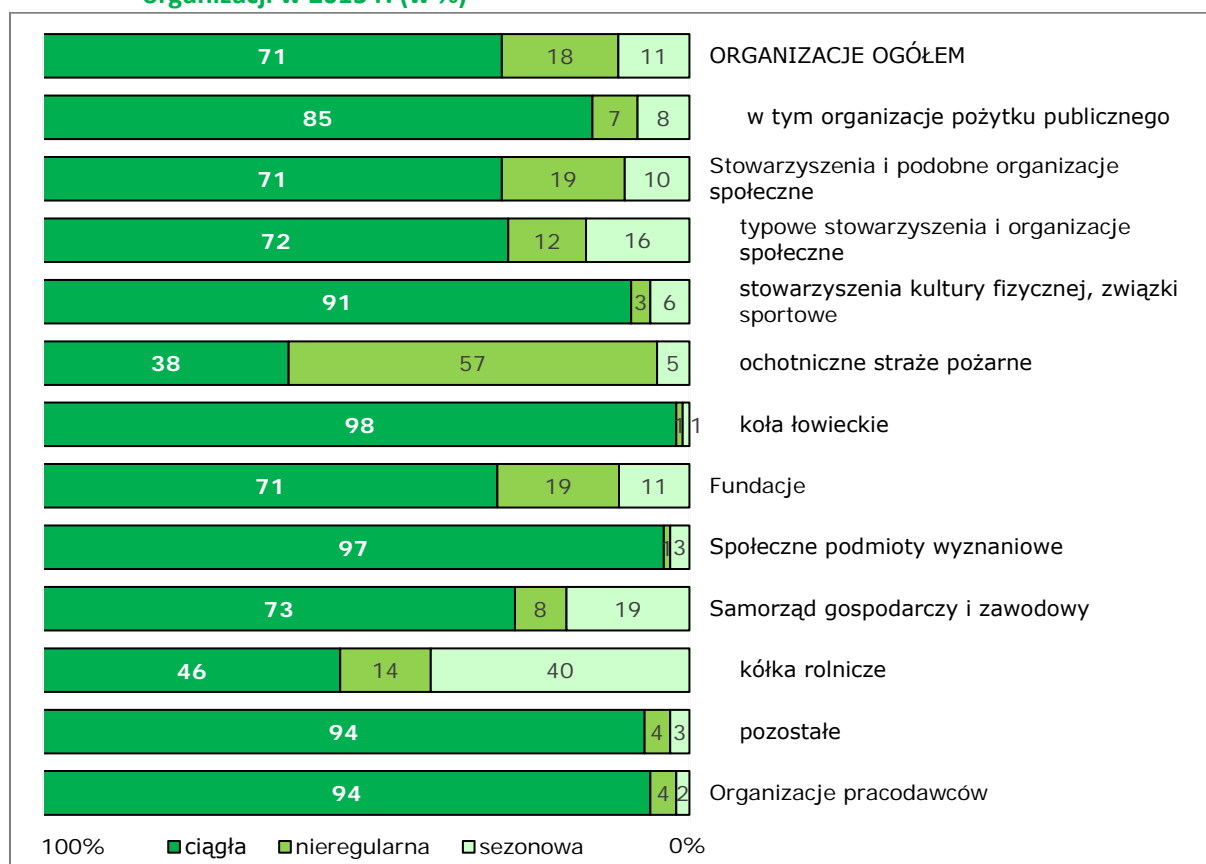
Należy także wspomnieć, że w całej omawianej zbiorowości odsetek podmiotów, które wyróżniały się posiadaniem statusu organizacji pożytku publicznego, wyniósł 10%.

Sposób prowadzenia działalności

W 2015 r. wśród opisywanych organizacji dominowały podmioty (71%), które prowadziły działalność statutową w sposób ciągły, regularny (tzn. nieprzerwanie w ciągu całego roku). Następną część pod względem liczebności (18%) stanowiły organizacje, które działały w sposób nieregularny (tzn. w przypadku wystąpienia szczególnych okoliczności np. klęski żywiołowej). Natomiast najmniej liczne (11%) okazały się być podmioty działające sezonowo (np. wakacyjnie). Struktura organizacji ze względu na sposób prowadzenia działalności nie uległa zmianie w stosunku do 2013 r.

Największy odsetek organizacji działających w sposób ciągły wystąpił wśród kół łowieckich (98%) i społecznych podmiotów wyznaniowych (97%), a działających nieregularnie – wśród ochotniczych straży pożarnych (57%).

Wykres 2. Sposób prowadzenia działalności statutowej przez organizacje non-profit według rodzaju organizacji w 2015 r. (w %)^a

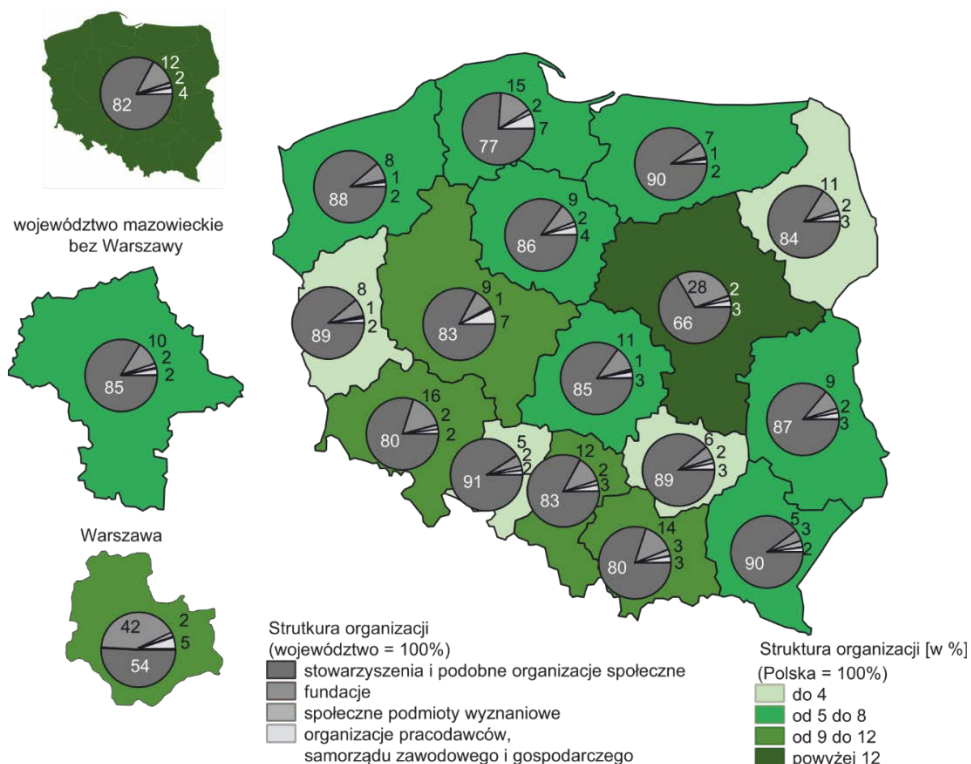

^a Ze względu na zaokrąglenie danych wartości w strukturze nie zawsze sumują się dokładnie do 100%.

Rozmieszczenie terytorialne

Pod względem liczby organizacji non-profit zlokalizowanych na swoim obszarze, w największym stopniu wyróżniało się województwo mazowieckie. W 2015 r. znajdowało się tam 15% wszystkich podmiotów działających w Polsce. Ponad połowa z nich umiejscowiona była w Warszawie. W województwie mazowieckim bez Warszawy, siedzibę miało 7% organizacji. Na drugim miejscu pod względem odsetka aktywnych podmiotów znalazło się województwo wielkopolskie (10%), a następnie małopolskie i śląskie (po 9%). Natomiast województwami, dla których wystąpił najniższy odsetek badanych organizacji non-profit, okazały się: świętokrzyskie, lubuskie oraz opolskie (po 3 %).

Mapa 1. Rozmieszczenie terytorialne oraz struktura organizacji non-profit w 2015 r. (w %)^a

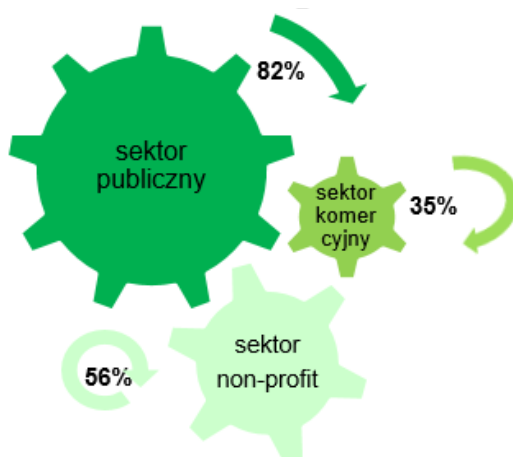
^a Ze względu na zaokrąglenie danych wartości w strukturze nie zawsze sumują się dokładnie do 100%.

Wśród organizacji, zlokalizowanych na obszarze wszystkich województw, największą część stanowiły stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne (od 66% w województwie mazowieckim do 91% w województwie opolskim). Wyższym niż przeciętnym udziałem fundacji, wyróżniały się natomiast województwa: mazowieckie, dolnośląskie, pomorskie oraz małopolskie (odpowiednio: 28%, 16%, 15%, 14% wobec 12% na terenie całego kraju). Warto także wspomnieć, że w województwie mazowieckim znajdowało się aż 33% wszystkich fundacji działających w Polsce. Z tego, w samej Warszawie umiejscowionych było 27% z nich. Pod względem struktury rodzajów organizacji wyróżniało się także województwo małopolskie i podkarpackie, w których wystąpił najwyższy odsetek społecznych podmiotów wyznaniowych (3%).

Współpraca wewnątrzsektorowa i międzysektorowa

Organizacje non-profit podejmują współpracę z innymi organizacjami należącymi do tego sektora, jak również z administracją publiczną i podmiotami komercyjnymi. Współpracując, dokonują wymiany świadczeń oraz zasobów materialnych lub niematerialnych.

Rysunek 1. Podejmowanie współpracy przez organizacje non-profit w 2015 r. z innymi podmiotami (w %)

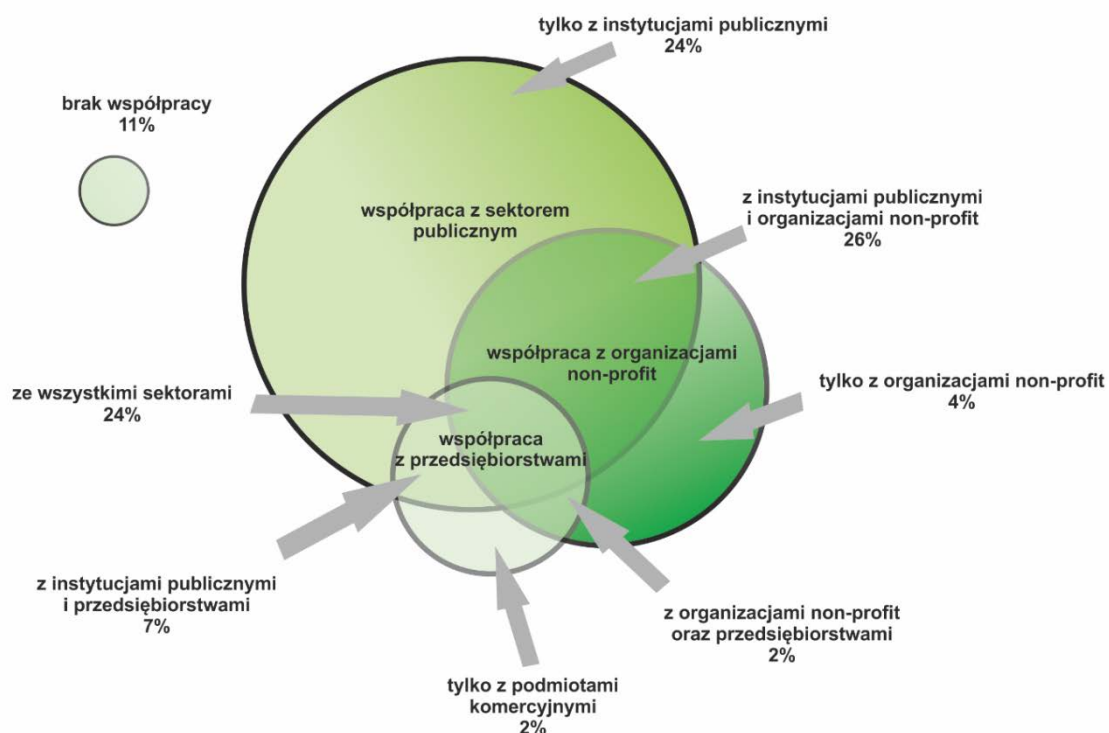

Jednostki non-profit częściej deklarują współpracę z sektorem publicznym niż z innymi organizacjami czy przedsiębiorstwami. W 2015 r. 82% organizacji wskazało na jednostki samorządu terytorialnego, jednostki podległe administracji samorządowej bądź też inne instytucje sektora publicznego jako partnerów, z którymi współpracowały. Drugą najczęściej nawiązywaną formą współpracy była kooperacja wewnątrzsektorowa.

W omawianym czasie 56% organizacji, działających w ramach sektora non-profit, podejmowało współpracę z innymi stowarzyszeniami, fundacjami lub pozostałymi organizacjami tego sektora. Najmniej popularnym typem współpracy, na jaką decydowały się organizacje non-profit, była kooperacja z podmiotami komercyjnymi, co zadeklarowało 35% organizacji.

W latach 2013-2015 dynamika podejmowania współpracy przez organizacje non-profit nie charakteryzowała się wysoką zmiennością. Udział jednostek podejmujących współpracę z instytucjami publicznymi obniżył się o 2 p. proc., a wśród jednostek kooperujących z innymi organizacjami non-profit spadł o 1 p. proc. W przypadku przedsiębiorstw pozostał na takim samym poziomie.

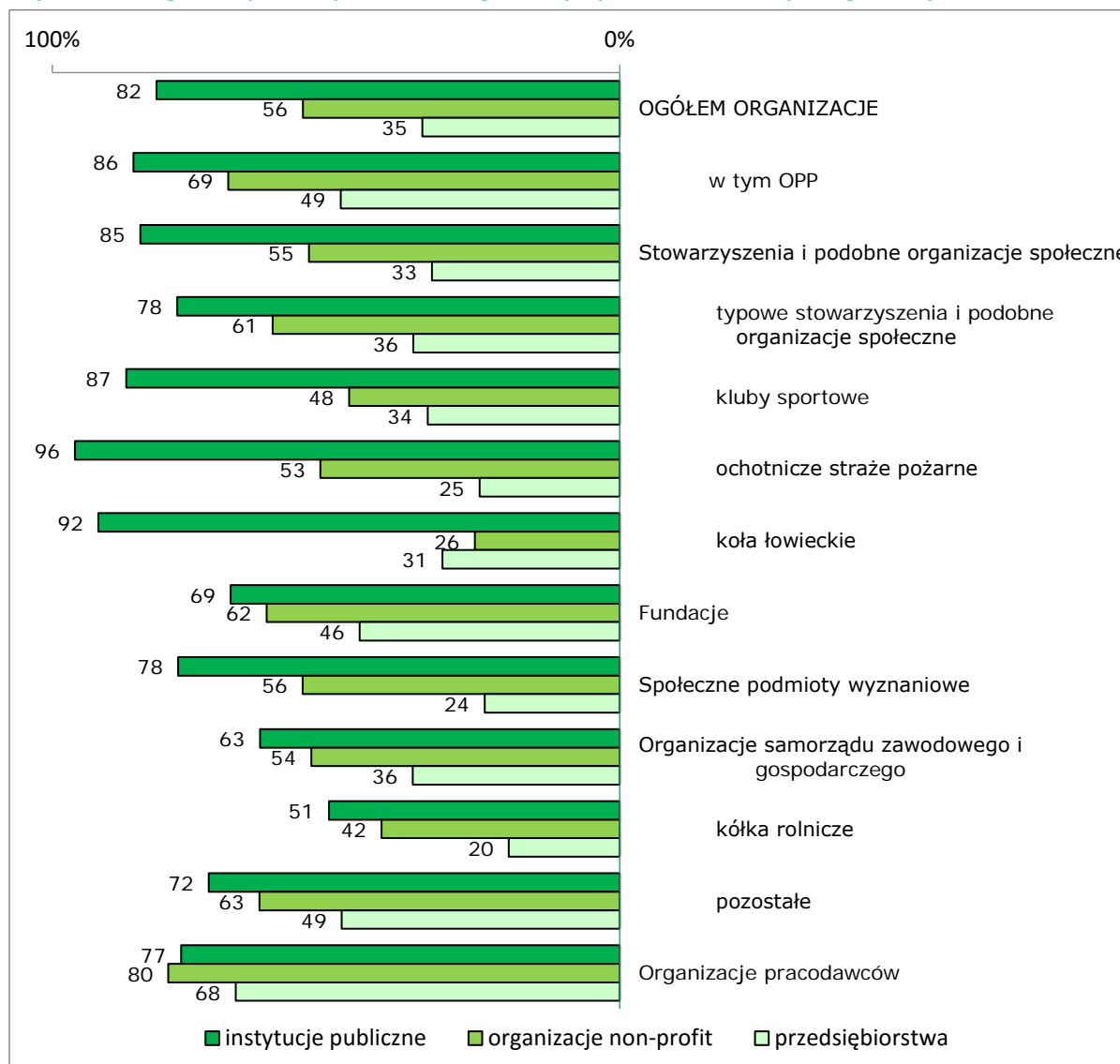
Rysunek 2. Współpraca organizacji non-profit w 2015 r. wg rodzaju partnera – ujęcie łączne (w %)

Organizacje non-profit mogą kooperować równocześnie z wieloma podmiotami. Współpracę z partnerami ze wszystkich trzech sektorów deklarowało 24% organizacji. Najczęściej jednak relacje partnerskie nawiązywane były równolegle pomiędzy instytucjami publicznymi oraz innymi organizacjami non-profit (26%). Zbliżony odsetek charakteryzował jednostki współdziałające tylko z instytucjami publicznymi (24%). Jedynie 11% organizacji zadeklarowało, iż w 2015 r. nie podejmowało współpracy z żadnym podmiotem.

Kierunki współpracy deklarowane przez podmioty non-profit w 2015 r. w porównaniu z 2013 r., w większości przypadków nie zmieniły się o więcej niż 1 p. proc. Najmocniej zmienił się odsetek organizacji, które zadeklarowały brak współpracy. Udział takich podmiotów wzrósł o 2 p. proc. (z 9% w 2013 r. do 11% w 2015 r.).

Wykres 3. Organizacje non-profit według rodzaju partnera i rodzaju organizacji w 2015 r. (w %)

Współpraca z instytucjami publicznymi największe znaczenie miała wśród ochotniczych straży pożarnych (96%), kół łowieckich (92%), a następnie - klubów sportowych (87%). Z kolei relatywnie rzadko z sektorem publicznym współpracowały kółka rolnicze (51%), a następnie - fundacje (69%).

Wśród podmiotów nawiązujących relacje partnerskie z przedsiębiorstwami komercyjnymi, należy wyróżnić organizacje pracodawców, wśród których 68% kooperowało z sektorem komercyjnym. Na tle innych organizacji wynik ten znacząco się wyróżnia. W pozostałych przypadkach odsetek podmiotów współpracujących z sektorem komercyjnym nie przekraczał 50%. Podobnie jak we wcześniejszych latach, przedsiębiorstwa stanowiły najrzadziej wybranego partnera współpracy.

Współdziałanie wewnątrzsektorowe, podobnie jak współpraca z przedsiębiorcami, było najczęściej deklarowane przez organizacje pracodawców (80%). Najrzadziej zaś na tego rodzaju współpracę decydowały się koła łowieckie – 26%.

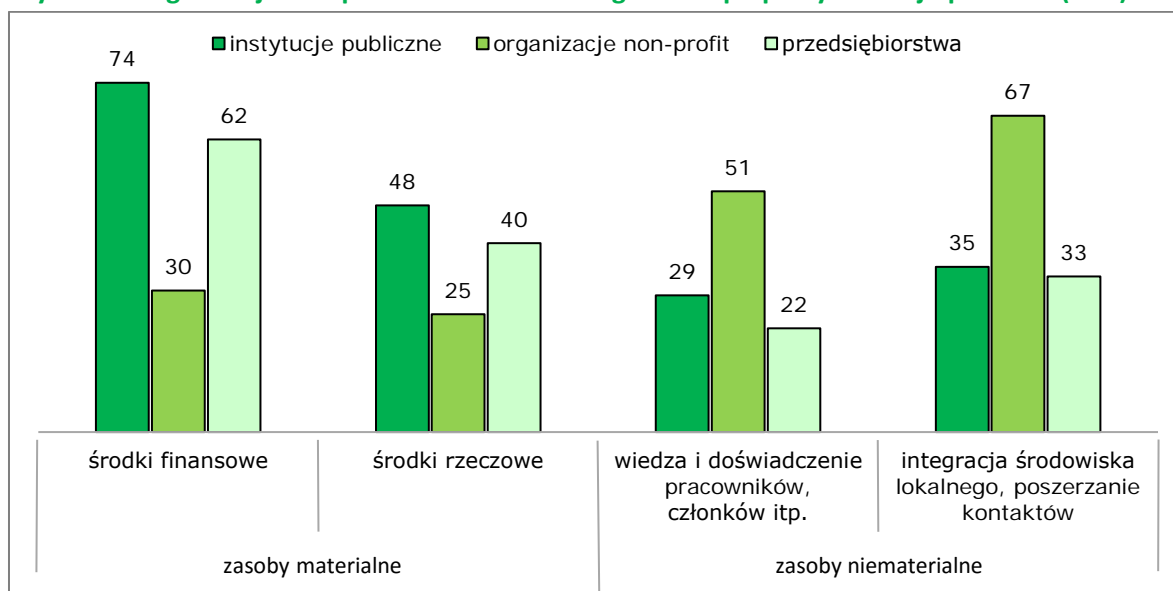
Organizacje, charakteryzujące się statusem OPP częściej niż ogół podmiotów podejmowały współpracę z każdym z trzech omówionych typów partnerów.

Cele współpracy

W 2015 r. 74% badanych organizacji non-profit współpracujących z partnerami sektora publicznego, jako cel kooperacji wskazało pozyskiwanie środków finansowych. Blisko połowa organizacji prowadzących taką współpracę (48%) w ramach partnerskich relacji z instytucjami publicznymi mogła liczyć na wsparcie rzeczowe (np. nieodpłatne lub preferencyjne zasady korzystania z lokalu – 41%). Ze wsparcia rzeczowego korzystało także 40% organizacji (w tym 18% korzystało z lokalu) współpracujących z przedsiębiorstwami.

Natomiast celem współpracy wewnątrzsektorowej było głównie uzyskanie zasobów niematerialnych. Dla 67% organizacji współpracujących w ramach sektora non-profit powodem nawiązania wspólnych relacji była integracja środowiska lokalnego oraz poszerzanie kontaktów. Z kolei połowa organizacji (51%) współpracujących z partnerami wewnątrzsektorowymi, chętnie polegała na wiedzy i doświadczeniu członków, pracowników lub wolontariuszy organizacji partnerskich.

Wykres 4. Organizacje non-profit w 2015 r. według celu współpracy i rodzaju partnera (w %)^b

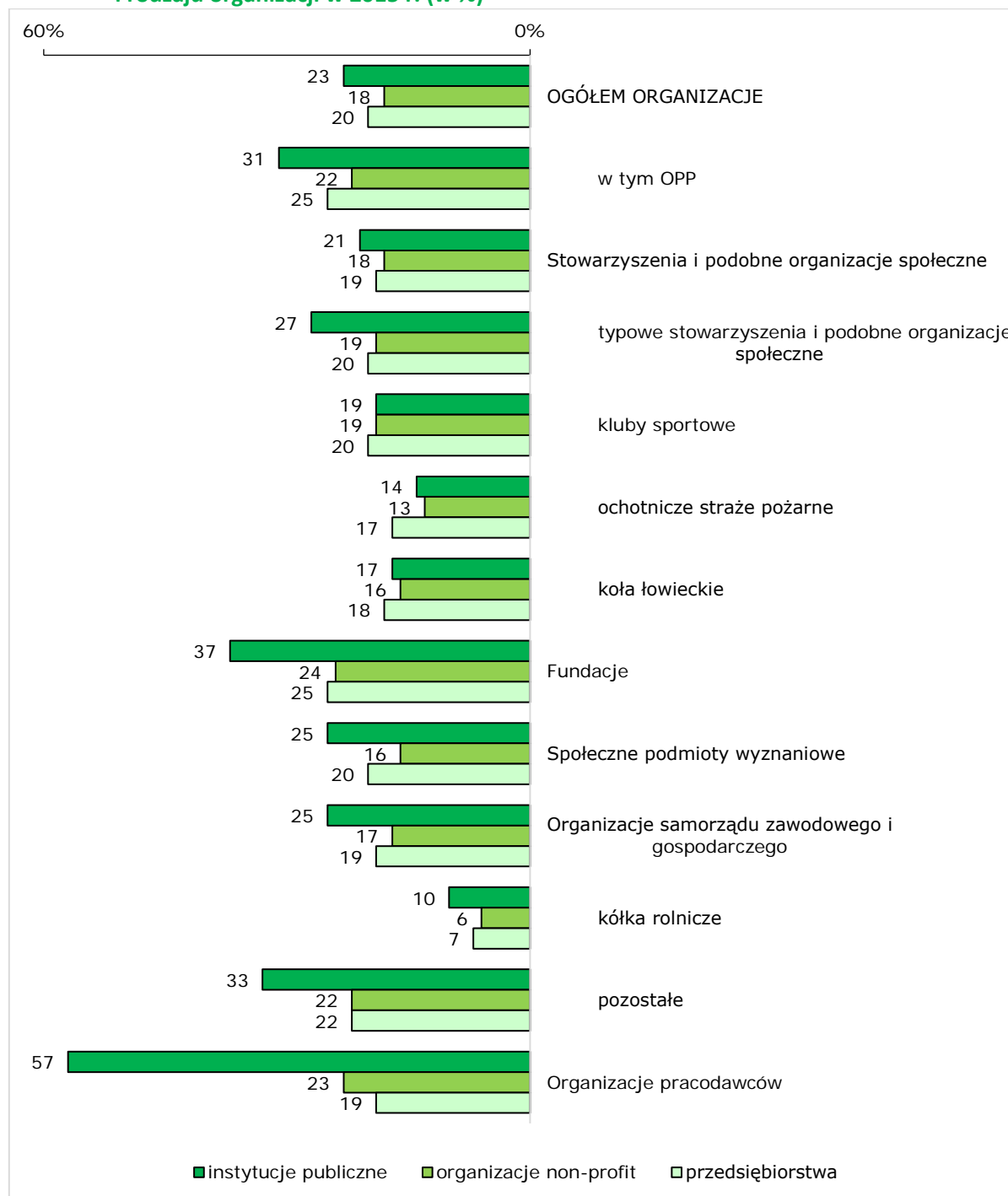
^b Wartości odnoszą się do ogółu organizacji deklarujących prowadzenie współpracy z danym typem partnera.

Barier współpracy

Podejmowana w 2015 r. przez organizacje non-profit współpraca z innymi podmiotami (instytucjami publicznymi lub innymi organizacjami non-profit lub przedsiębiorstwami) w zdecydowanej większości sytuacji przebiegała bezproblemowo – 88% z nich zadeklarowało brak barier współpracy. Występowanie istotnych barier we współpracy z instytucjami publicznymi wskazywało 23% organizacji uczestniczących w takiej współpracy. W przypadku relacji z przedsiębiorstwami odsetek ten wyniósł 20%, zaś współpraca wewnątrzsektorowa charakteryzowała się najmniejszą problematycznością, ponieważ zadeklarowało ją jedynie 18% organizacji.

Zdecydowanie największą problematyczność współpracy z sektorem publicznym zgłaszały organizacje pracodawców (57% współpracujących). Stosunkowo wysoki odsetek podmiotów, wskazujących na przeciwności we współpracy z instytucjami publicznymi, wystąpił także wśród fundacji (37% współpracujących z instytucjami publicznymi). Równocześnie problemy w swojej współpracy z innymi organizacjami non-profit i z przedsiębiorstwami dostrzegało po ¼ fundacji wykazujących taką kooperację. Kółka rolnicze były grupą podmiotów, dla której współpraca ze wszystkimi partnerami generowała najmniej utrudnień i wątpliwości.

Wykres 5. Organizacje non-profit zgłaszające problemy we współpracy według rodzaju partnera i rodzaju organizacji w 2015 r. (w %)^b

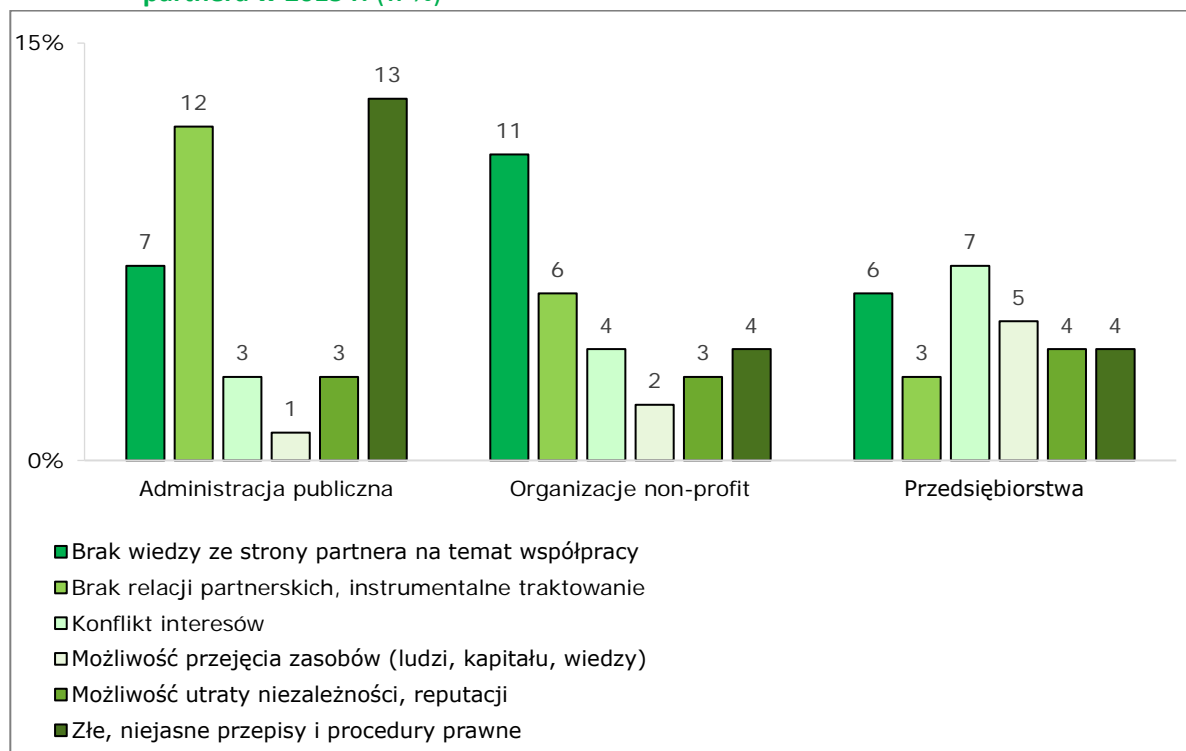
^b Wartości odnoszą się do ogółu organizacji deklarujących prowadzenie współpracy z danym typem partnera.

W latach 2013-2015 wśród badanych organizacji zwiększyła się satysfakcja ze współpracy z innymi podmiotami, ponieważ rzadziej deklarowały one bariery we współpracy. Najbardziej poprawiły się relacje partnerskie z przedsiębiorstwami (wskaźnik występowania barier zmniejszył się o 8 p. proc.), podczas gdy w ramach współpracy wewnątrzsektorowej obniżył się o 6 p. proc., a z instytucjami publicznymi o 5 p. proc.

Najczęściej, w relacjach partnerskich z instytucjami publicznymi, badanym organizacjom przeszkadzały złe, niejasne przepisy i procedury prawne, na które uskarżało się 13% współpracujących organizacji. Niewiele mniejszy był odsetek podmiotów (12%), którym doskwierał ze strony partnera publicznego brak relacji partnerskich, instrumentalne traktowanie. Rzadziej, chociaż wyraźnie, odznaczał się także problem braku wiedzy ze strony partnera na temat współpracy (7%). Problem ten z kolei dominował w relacjach z przedsiębiorstwami, który wskazało 11% współpracujących organizacji, zaś brak relacji partnerskich, instrumentalne traktowanie we

współpracy z partnerami sektora komercyjnego był uciążliwy dla 6%. W ramach współpracy wewnątrzsektorowej najsilniej uwidaczniał się konflikt interesów, przeszkadzając we współpracy 7% kooperujących organizacji, a w drugiej kolejności brak wiedzy na temat współpracy (6%).

Wykres 6. Organizacje non-profit według rodzajów barier w prowadzonej współpracy i rodzaju partnera w 2015 r. (w %)^c

^c Wartości odnoszą się do ogółu organizacji deklarujących prowadzenie współpracy z danym partnerem. Podmioty mogły wskazać więcej niż jedną barierę współpracy.

W latach 2013-2015 podczas gdy ogólna liczba aktywnych organizacji non-profit zwiększyła się o 5%, to udział organizacji współpracujących z przynajmniej jednym podmiotem obniżył się z 91% do 89%, co wiązało się zarówno z obniżeniem udziału organizacji współpracujących z sektorem publicznym (z 84% do 82%), jak i innymi organizacjami (z 57% do 56%).

Organizacje kooperujące w 2015 r. z innymi podmiotami w mniejszym stopniu niż w 2013 r. wskazywały bariery we współpracy ze wszystkimi typami partnerów. Odsetek jednostek deklarujących bariery najsilniej obniżył się przy współpracy z przedsiębiorstwami (z 28% do 20%), ale również istotny spadek odnotowano przy współpracy z innymi organizacjami (z 24% do 18%), a także z instytucjami publicznymi (z 28% do 23%).

Aneks metodologiczny

Do opracowania notatki zostały wykorzystane wstępne wyniki badania GUS pt. *Współpraca, zarządzanie i działalność informacyjna wybranych organizacji non-profit* zrealizowanego na formularzu SOF-5 (*Sprawozdanie o współpracy, zarządzaniu i działalności informacyjnej wybranych organizacji non-profit*).

Badanie miało charakter panelowy, a w jego kartotece znalazły się jednostki z kartoteki SOF-1 (*Sprawozdanie z działalności fundacji, stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych*) i SOF-4 (*Sprawozdanie z działalności samorządu gospodarczego i zawodowego*), które za 2014 r. złożyły sprawozdania. Ze względu na to, że kartoteka do badania SOF-5 za 2015 r. była stworzona na podstawie kartoteki SOF-1 i SOF-4 za 2014 r., do uogólnienia wyników konieczne było uwzględnienie zmian w operacie, które nastąpiły pomiędzy edycjami badań. Do tego celu wykorzystano dane z Bazy Jednostek Statystycznych według stanu na 31 grudnia 2015 r. oraz Krajowego Rejestru Sądowego, ZUS i Ministerstwa Finansów. Do zbioru wynikowego zostały skonstruowane wagi, które umożliwiły uogólnienie pozyskanych danych na całą populację aktywnych jednostek.

Dane zbierane były przez Urząd Statystyczny w Krakowie metodą papierowo-pocztową (47%) oraz elektroniczną przez Portal Sprawozdawczy (53%). Wypełnione sprawozdanie SOF-5 przestało łącznie 24,9 tys. objętych badaniem organizacji (95%), a 0,9 tys. jednostek (3%) zadeklarowało brak aktywności w 2015 r. Udziału w badaniu odmówiło 1% organizacji, a z niespełna 1% jednostek nie udało się nawiązać kontaktu.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Krakowie
Departament Badań Społecznych
i Warunków Życia
Krzysztof Borysiak
Karolina Goś-Wójcicka
Agnieszka Pacut
Magdalena Salacha
Tomasz Sekuła
Rafał Wilk

Tel: **22 608 31 79, 12 361 01 13**
e-mail: k.gos-wojcicka@stat.gov.pl
t.sekula@stat.gov.pl

Rozpowszechnianie:
Rzecznik Prasowy Prezesa GUS
Karolina Dawidziuk

tel.: **22 608 30 09, 22 608 34 75**
kom.: 695 255 011
e-mail: rzecznik@stat.gov.pl

Więcej na: <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/gospodarka-spoleczna-wolontariat>